

Voor de toekomst van Midden-Delfland

Verkiezingsprogramma 2026–2030

The logo for the Dutch political party D66, consisting of a green square with the white text 'D66' inside. The logo is centered within a larger orange square, which is itself centered within a yellow rectangle that occupies the lower half of the page.

D66

Voorwoord

Met trots presenteren wij ons programma: Voor de toekomst van Midden-Delfland.

Niet geschreven in een zaaltje achteraf, maar ontstaan in gesprekken met inwoners, ondernemers, vrijwilligers, scholen en verenigingen. In dorpen, bij sportvelden, aan de keukentafel.

Als D66-fractie voelen we de verantwoordelijkheid om vooruit te kijken. Naar voldoende woningen voor jongeren en gezinnen. Naar passende woningen en zorgvoorzieningen voor ouderen. Naar goed onderwijs dat bijdraagt aan gelijke kansen. Naar een leefomgeving die groen, veilig en sociaal blijft.

We zijn trots op wat er de afgelopen periode al bereikt is:

- Een doorbraak in het tempo waarin we woningen realiseren**
- Een flinke stap vooruit om ons bijzondere landschap klaar te maken voor de toekomst**
- Een slagvaardig plan van aanpak voor het bouwen en verduurzamen van scholen**

Onze grondhouding blijft de komende jaren hetzelfde: luisteren, uitleggen, verantwoordelijkheid nemen. We zoeken de samenwerking, ook als we verschillen van mening.

We doen dit werk met liefde voor ons gebied. Midden-Delfland is uniek: een open, groen landschap, omringd door steden. Die positie is waardevol en verdient bescherming én slimme ontwikkeling.

Daarbij zien we ook de zorgen. Over de bereikbaarheid van onze dorpen, de woningnood voor starters en het behoud van het dorpse karakter. Wij geven deze geluiden door en zetten ze om in plannen.

Op onze lijst staan betrokken mensen uit onze dorpen die zich willen inzetten voor de komende vier jaar. We hopen op uw vertrouwen én uw stem.

Hartelijke groet,

Roger Vieira

Lijsttrekker D66 Midden-Delfland

Inhoudsopgave

1. Een woning voor iedereen	1
1.1. Voldoende woningen voor iedereen	1
1.2. Woningen voor specifieke groepen	1
1.3. En verder...	2
2. Gezond leven, met aandacht voor zorg en welzijn	3
2.1. Groene wijken en gezonde gemeenschappen	3
2.2. Gezondheid als uitgangspunt	3
2.3. Iedereen doet mee	4
2.4. Voor de jeugd	4
2.5. Voor ouderen	5
2.6. Huisartsenzorg	5
2.7. Bewegen	5
3. Onderwijs en cultuur	6
3.1. Onderwijs dichtbij en van hoge kwaliteit	6
3.2. Brede ontwikkeling voor ieder kind	6
3.3. Cultuur en erfgoed voor iedereen	7
4. Klimaat, energie en duurzaamheid	8
4.1. Energie besparen en verduurzamen	8
4.2. Aanpassen aan het veranderende klimaat	8
4.3. Levendige natuur in schoon water en schone lucht	9
5. Een veilig Midden-Delfland	10
5.1. Samen werken aan veiligheid	10
5.2. Voorkomen is beter dan genezen	10
5.3. Jongeren verdienen ruimte en steun	11
5.4. En verder...	11
6. Mobiliteit	12
6.1. Fietsen als gezonde en duurzame mobiliteit	12
6.2. Voetgangers	12
6.3. Openbaar vervoer	13
6.4. Spoorverdubbeling Delft-Schiedam	13
6.5. Deelmobiliteit: de laatste kilometers slim geregeld	13
6.6. Auto's: het mag een tandje minder	13
6.7. Slimme oplossingen voor knelpunten	14
6.8. Concrete verbeteringen	14

7. Ondernemen in het Bijzonder Provinciaal Landschap	15
7.1. Landbouw in balans met natuur	15
7.2. Nieuwe keuzes voor nieuwe uitdagingen	15
7.3. Recreatie in balans met landschap	16
7.4. Een florerend dorpscentrum	16
7.5. Iedereen doet mee: werk, integratie en participatie	17
 8. Besturen: samen, betrouwbaar, inclusief, weerbaar en duurzaam	 18
8.1. Samen besturen	18
8.2. Betrouwbaar en weerbaar bestuur	18
8.3. Weerbare samenleving	19
8.4. Duurzaam financieel beleid	19

1. Een woning voor iedereen

Een fijne plek om te wonen is de basis van een goed leven. Het geeft rust, veiligheid en ruimte om je eigen keuzes te maken. In Midden-Delfland hoort daar ook het dorpse karakter bij: groen, verbonden en kleinschalig. D66 wil dat iedereen in onze gemeente een passende woning kan vinden — jong en oud, starter of doorstromer.

We zien dat vooral jongeren moeite hebben om een betaalbare woning te vinden. Het probleem zit niet alleen in het aantal woningen, maar vooral in het soort woningen dat beschikbaar is. Daarom zetten we in op meer variatie, beter gebruik van bestaande gebouwen en slimme oplossingen voor de toekomst.

1.1. Voldoende woningen voor iedereen

- Nieuwbouw moet aansluiten bij de wensen van de toekomst: meer variatie in woningtypes, met extra aandacht voor jongeren en ouderen.
- We willen meer levensloopbestendige woningen voor ouderen, zodat zij in hun eigen dorp kunnen blijven wonen en er ruimte ontstaat voor gezinnen en starters.
- Het dorpse karakter behouden we door niet te bouwen in het open landschap. Waar we wel gaan bouwen, willen we, waar dat passend is in de omgeving, bouwen we in de hoogte.
- Leegstand tegengaan en bestaande gebouwen tijdelijk of permanent inzetten als woningen.
- We gaan slim om met ruimte: groeien met aandacht voor landschap, gezondheid en leefbaarheid.
- Wij willen een actief grondbeleid voeren. In de afgelopen collegeperiode hebben wij hiertoe het initiatief genomen en dat willen wij ook in de komende periode voortzetten.

1.2. Woningen voor specifieke groepen

- Jongeren krijgen een eerlijke kans op een eigen plek. Samen met hen zoeken we naar slimme oplossingen zoals kleinere woningen en prefab bouw.
- Wij willen bereiken dat alle groepen – van jong tot oud – mee kunnen denken over het woningbeleid.
- Statushouders worden gespreid gehuisvest, zodat ze kunnen meedoen in de buurt en zich sneller thuis voelen.
- We willen gemengde woonvormen stimuleren, zodat jong en oud elkaar kunnen ontmoeten en samenleven.
- We willen eventuele blokkades wegnemen die de doorstroming van ouderen naar meer passende woonruimte blokkeren.
- Mantelzorgwoningen in de tuin moeten eenvoudiger te realiseren zijn. Net als woningsplitsing of kamerverhuur.

1.3. En verder...

- We willen dat woningen duurzamer worden, zodat voor iedereen de energierekening omlaag kan. Voor huurwoningen maken we afspraken met woningcorporaties. Eigen woningbezitters ondersteunen we met collectieve inkoopacties en subsidies voor isolatie en vergroening, zoals nu ook al via EnergieC Midden-Delfland.
- Groene tuinen behouden en verstening tegengaan, zodat onze woonomgeving gezond en toekomstbestendig blijft.
- Wij vinden een leefbare en kwalitatief goede woonomgeving van groot belang. Wij willen meer inzicht in de wijze waarop onze inwoners de openbare ruimte ervaren en waarderen en daarop ons beleid zonodig aanpassen.
- Wij zullen ons hard maken om overlast van verkeer in wijken en buurten, daar waar nodig, terug te dringen en de kwaliteit van de woonomgeving op een goed niveau te brengen.
- Wij vinden goede communicatie en participatie van bewoners bij ingrepen in de woonomgeving van groot belang en zullen dit nadrukkelijk stimuleren.

D66 kiest voor een Midden-Delfland waarin **iedereen een thuis kan vinden**. Een plek om te wonen, te leven en je toekomst op te bouwen. We zorgen voor **voldoende woningen, slimme oplossingen** en een **eerlijke verdeling** — zodat niemand langs de kant hoeft te blijven staan.

2. Gezond leven, met aandacht voor zorg en welzijn

Een gezonde leefomgeving begint bij hoe we onze wijken en dorpen inrichten. Schone lucht, groen in de buurt en ruimte om elkaar te ontmoeten maken ons gezonder en gelukkiger. Ook hoe we met elkaar samenleven speelt een grote rol. Als mensen zich verbonden voelen en mee kunnen doen, worden ze veerkrachtiger en weerbaarder. De keuzes die de gemeente Midden-Delfland maakt over bijvoorbeeld wonen, verkeer en openbare ruimte hebben direct invloed op ons dagelijks leven. D66 wil dat gezondheid altijd wordt meegenomen in deze keuzes. Daarom zetten we ons in voor sterke gemeenschappen, goede zorg dichtbij en een omgeving die uitnodigt tot bewegen.

2.1. Groene wijken en verbonden gemeenschappen

- Meer groene en toegankelijke plekken waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten, zoals bibliotheken, buurtcentra, parken en pleinen. Het behouden en eventueel uitbreiden van de bibliotheekfunctie in Schipluiden en Maasland vinden we belangrijk. Ook initiatieven zoals WIJ Midden-Delfland maken het makkelijker voor mensen om elkaar te ontmoeten en samen activiteiten te ondernemen.
- Een lokaal hitteplan met extra aandacht voor kwetsbare groepen.
- Gemengde dorpskernen met woningen in verschillende prijsklassen, voor een sterke gemeenschap.

2.2. Gezondheid als uitgangspunt

- Wat de gemeente Midden-Delfland beslist over wonen, verkeer en onze leefomgeving, merken we allemaal in ons dagelijks leven. D66 wil dat de gemeente bij zulke beslissingen altijd kijkt naar de invloed op onze gezondheid.
- Betere handhaving op lucht- en waterkwaliteit, bijvoorbeeld via de Stookwijzer van het RIVM.
- Rookvrije zones rondom scholen en speeltuinen.
- Geen ongezonde marketing bij kinderactiviteiten.
- Een openbare ruimte die uitnodigt tot bewegen, met goede wandel- en fietsroutes.
- De campagne Midden-Delfland Kerngezond brengt gezonde keuzes van en voor inwoners in beeld en stimuleert inwoners om elkaar een handje te helpen.

2.3. Iedereen doet mee

- Inwoners in armoede actief benaderen en hulpverlening versimpelen.
- Laagdrempelige toegang tot welzijnsorganisaties, sportverenigingen en bibliotheken.
- Meer bekendheid geven aan Wij Midden Delfland, het lokale loket dat inwoners helpt bij het vinden van de juiste ondersteuning.
- Blijven inzetten voor een sterke regionale samenwerking op het gebied van gezondheid, zorg, ondersteuning en preventie. We doen dit volgens de afspraken uit het Regionaal Integraal Gezondheidsakkoord, zodat iedereen toegang heeft tot goede zorg in de eigen regio.
- 40% van de inwoners van Midden-Delfland voelt zich in meer of mindere mate eenzaam. Daar moet aandacht voor zijn, vooral bij ouderen en jongeren. Stichting Welzijn Midden-Delfland organiseert verschillende activiteiten tegen eenzaamheid.

2.4. Voor de jeugd

- Ondersteuning van het programma 'Kansrijke Start' voor jonge ouders, zodat alle kinderen een goede start in het leven krijgen.
- Investeren in voorschoolse educatie voor kinderen die extra hulp nodig hebben.
- Jongeren betrekken bij het ontwikkelen van initiatieven rond gezondheid en welzijn.
- Netwerken rondom jongeren versterken, zoals scholen, sportverenigingen en buurtinitiatieven. Zo kunnen problemen op tijd worden gezien en aangepakt. Als er extra hulp nodig is, staat het Maatschappelijk Team van Midden-Delfland klaar voor kinderen, jongeren en gezinnen. Zodat jongeren kansen krijgen en gezinnen goed worden ondersteund.
- Passende jeugdzorg, van goede kwaliteit en betaalbaar, blijven bieden. Lichte zorg als dit mogelijk is, en alleen zwaar als dat echt nodig is.
- Eén vaste regisseur per gezin in de jeugdhulp, als aanspreekpunt en coördinator.

2.5. Voor ouderen

- Ontmoeting stimuleren en ruimte geven aan eigen initiatieven. Het bewonersinitiatief Vitale Wijk in Den Hoorn vinden we hier een goed voorbeeld van.
- Laagdrempelige voorzieningen in de buurt voor zorg- en welzijnsvragen.
- Samenwerken aan voldoende verpleeghuisbedden in of nabij Midden-Delfland.
- Meer gezamenlijke woonvoorzieningen voor ouderen in of bij dorpscentra en voorzieningen.
- We ondersteunen het opnieuw invoeren van een inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor de Wmo. Zo blijft hulp beschikbaar voor mensen die het echt nodig hebben.

2.6. Huisartsenzorg

- Actieve ondersteuning van (nieuwe) huisartsen bij het vinden van betaalbare praktijkruimte
- Gemeentelijke initiatieven en teams, zoals Stichting Welzijn Midden-Delfland en het Maatschappelijk Team, actief inzetten voor sociale en maatschappelijke ondersteuning. Door de samenwerking tussen het sociale domein en de huisartsenzorg te versterken, wordt de hulp beter afgestemd en de huisarts minder belast.
- Digitale zorg en innovatie stimuleren, zodat inwoners eenvoudig toegang hebben tot hun gegevens en zorgverleners beter samenwerken.

2.7. Bewegen

- Verbetering van fiets- en wandelpaden in de praktijk, met een kwaliteit op B-niveau volgens de CROW-norm.
- Passende speel- en sportmogelijkheden in elke dorpskern, zoals plekken om te skateboarden en freerunnen, outdoor gyms en hardlooproutes. Daarbij willen wij meer speelvoorzieningen toegankelijk maken voor kinderen met een beperking.
- Faciliteren in duurzame sportaccommodaties die aansluiten bij de behoeften van inwoners.

D66 kiest voor een Midden-Delfland waarin mensen elkaar kunnen **ontmoeten, zich prettig voelen en op tijd hulp krijgen** als dat nodig is. Samen zorgen we voor een gezonde en weerbare samenleving waarin iedereen mee kan doen.

3. Onderwijs en cultuur

Goed onderwijs en een rijk cultureel aanbod geven inwoners van Midden-Delfland de kans om zich te ontwikkelen en mee te doen. D66 vindt dat ieder kind recht heeft op goed onderwijs, dichtbij huis. Dat begint met een fijne schoolomgeving, goede leraren en ruimte om te groeien. Door je hele leven te blijven leren, blijf je betrokken bij de maatschappij en bij de ontwikkelingen van nu en later. Cultuur zorgt voor ontmoeting, expressie en verbondenheid — en maakt onze dorpen levendig en inspirerend.

3.1. Onderwijs dichtbij en van hoge kwaliteit

- Iedere dorpskern moet een goede basisschool hebben, met een gezonde en groene leeromgeving.
- Schoolpleinen worden vergroend en klaslokalen voorzien van frisse lucht en voldoende beweegruimte.
- Schoolgebouwen worden multifunctioneel ingezet, bijvoorbeeld voor kinderopvang, logopedie of sport.
- Gemeente en jeugdhulp werken goed samen, zodat kinderen tijdig de juiste ondersteuning krijgen.
- D66 steunt de plannen uit het Integraal Huisvestingsplan van 2024. Daarmee worden gezonde basisscholen en goede huisvesting geregeld.

3.2. Brede ontwikkeling voor ieder kind

- Culturele activiteiten zoals muziek, dans en theater worden op school aangeboden.
- De bibliotheek speelt een centrale rol in taalontwikkeling en digitale vaardigheden voor iedereen.
- Leerlingen doen mee aan maatschappelijke projecten zoals boomplantdagen en sportweken.
- De gemeente biedt zelf stageplekken aan en verbindt scholen met maatschappelijke organisaties.
- Organisaties die bijdragen aan techniek, natuur, burgerschap of expressie worden actief ondersteund.

3.3. Cultuur en erfgoed voor iedereen

- Kunst in de openbare ruimte versterkt de identiteit van Midden-Delfland. Inwoners krijgen inspraak bij nieuwe kunstprojecten.
- Culturele initiatieven van inwoners en verenigingen staan centraal. De gemeente faciliteert en stimuleert.
- Cultuur wordt verbonden met onderwijs, welzijn en leefomgeving.
- Cultuureducatie op scholen en aandacht voor erfgoed zijn onmisbaar.
- Culturele organisaties werken samen en zijn zichtbaar via een gezamenlijke agenda en informatiepunt.

4. Klimaat, energie en duurzaamheid

D66 wil dat Midden-Delfland klaar is voor de toekomst. We zetten ons in voor een duurzame leefomgeving, waarin energie betaalbaar en toegankelijk is voor iedereen. Door nu te investeren in klimaatbeleid, zorgen we voor een gezonde omgeving voor onze kinderen én versterken we onze lokale economie.

Het klimaat verandert. We merken dat aan hevige regen, langere periodes van hitte en afnemende biodiversiteit. Daarom moet de gemeente slim omgaan met energie, grondstoffen en de inrichting van de openbare ruimte.

4.1. Energie besparen en verduurzamen

- De gemeente helpt inwoners om energie te besparen. Dat kan met isolatie, ledlampen en andere slimme oplossingen. Energiecoaches en EnergieC Midden-Delfland geven hierbij ondersteuning.
- Gemeente geeft het goede voorbeeld met duurzaam inkopen en circulair werken.
- Hergebruik en reparatie stimuleren, bijvoorbeeld via Repair Cafés.
- Verwarmen zonder aardgas: passende oplossingen per dorpskern, zoals warmtepompen of geothermie. Denk aan WarmtelinQ, waarmee restwarmte uit de Rotterdamse Havens gebruikt kan worden voor huishoudens in Midden-Delfland.
- Inwoners tijdig informeren over plannen in hun wijk, zodat ze mee kunnen doen.
- Lokale opwek van elektriciteit stimuleren, met ruimte voor zonne-energie en energiecoöperaties.
- De gemeente Midden-Delfland steunt plannen uit de Regionale Energie Strategie. Ondernemers en inwoners uit Midden-Delfland hebben hieraan meegedacht.
- Netcongestie blijven we, in samenspraak met onze netbeheerder Juva, voor door slimme sturing, gezamenlijke opslag en snelle vergunningverlening.

4.2. Aanpassen aan het veranderende klimaat

- Regenwater beter opvangen, bijvoorbeeld met regentonnen en minder tegels in tuinen.
- Open verharding gebruiken op het eigen terrein van de gemeente en bedrijven stimuleren om dat ook te doen.
- Groene tuinen stimuleren en verstening tegengaan.
- Hitte beperken door meer bomen, schaduwplekken en groene daken. Ook schoolpleinen, speeltuinen en sportvelden worden vergroend.

4.3. Levendige natuur in schoon water en schone lucht

- Water moet schoon zijn — om in te leven, te spelen en van te genieten. In Midden-Delfland is nog werk te doen. Het gebruik van te veel mest en pesticiden is schadelijk en onacceptabel. Samen met de omgevingsdienst (en in samenwerking met het Hoogheemraadschap) treedt de gemeente streng op tegen overtreders, uit respect voor de natuur én voor agrariërs die wél volgens de regels werken.
- Lucht moet zuiver zijn. Schone lucht is goed voor onze gezondheid en ons leefplezier. De gemeente stimuleert duurzaam vervoer, vooral in woonwijken, zodat iedereen gezonder kan leven.
- Buiten hoort te bruisen van leven. Meer ruimte voor groen en water versterkt de biodiversiteit en maakt buiten zijn aantrekkelijker. Voor biodiversiteit bij agrariërs willen we het programma duurzaam boer blijven voortzetten. Voor onze inwoners vergroenen we waar het kan: in speeltuinen, sportvelden, parken en andere gemeentelijke plekken.

D66 kiest voor een Midden-Delfland dat **duurzaam** is ingericht, waarin inwoners **mee kunnen doen** en waarin we **samen zorgen voor een gezonde toekomst**.

5. Een veilig Midden-Delfland

Iedereen in Midden-Delfland moet zich veilig kunnen voelen — thuis, op straat en online. Of je nu jong bent of oud, wie je ook bent en van wie je ook houdt. Veiligheid betekent dat je jezelf kunt zijn en kansen krijgt om je te ontwikkelen. Hoewel de criminaliteit laag is, merken we dat het gevoel van veiligheid onder druk staat. D66 neemt dat serieus.

We werken samen met inwoners, lokale buurtpreventen, onze wijkagenten en gemeente om overlast en criminaliteit te voorkomen. Daarbij hebben we extra aandacht voor jongeren — de toekomst van onze gemeenschap.

5.1. Samen werken aan veiligheid

- Buurtbewoners betrekken bij het verbeteren van hun wijk, via buurtinitiatieven, buurtpreventie en samenwerking met de politie. De gemeente ondersteunt deze initiatieven met subsidies en trainingen voor vrijwilligers.
- Het asielzoekerscentrum biedt mensen in nood een veilige en zorgzame plek. De gemeente werkt, samen met inwoners en bedrijven, aan een veilige en prettige woonomgeving voor iedereen.
- Georganiseerde criminaliteit aanpakken door samen te werken met justitie en andere overheden.
- We maken inwoners en ondernemers bewust van de risico's van ondermijning. Dat doen we vooral in gebieden met veel vrachtverkeer en opslag, zoals de Harnaschpolder.

5.2. Voorkomen is beter dan genezen

- Slimme verlichting en groen in de openbare ruimte zorgen voor zichtbaarheid en ontmoeting — en dus voor meer veiligheid.
- Gemeente ondersteunt vrijwilligers bij het organiseren van veilige evenementen zoals dorpsfeesten, sporttoernooien en Koningsdag.
- BOA's hebben een belangrijke rol in het bewaken van de leefbaarheid en het bemiddelen bij problemen.

5.3. Jongeren verdienen ruimte en steun

- Sportplekken en andere ruimtes geven jongeren een leuke en zinvolle manier om hun vrije tijd te besteden.
- Jongeren worden betrokken bij het voorkomen van overlast en het bedenken van oplossingen.
- Jongeren weerbaar maken tegen criminaliteit, met hulp van landelijke programma's zoals Dealbreakers.
- Voorlichting over alcohol en -drugsgebruik, met lessen op scholen en ondersteuning bij sportverenigingen.

5.4. En verder...

- Brandweer en hulpdiensten moeten snel ter plaatse kunnen zijn — ook in het buitengebied. Bruggen en wegen moeten daarvoor geschikt zijn.
- Digitale veiligheid is belangrijk voor jong en oud. De bibliotheek speelt een centrale rol in ondersteuning en voorlichting, met extra middelen.
- Huiselijk geweld moet vroeg worden gesignaleerd en aangepakt. De gemeente zorgt voor voorlichting, meldpunten en voldoende opvangplekken.

D66 kiest voor een Midden-Delfland waar veiligheid betekent: **jezelf kunnen zijn, samen leven** en **elkaar helpen**. Zo bouwen we aan een sterke, zorgzame en veilige gemeenschap.

6. Mobiliteit

Bereikbaarheid is belangrijk voor iedereen in Midden-Delfland, voor inwoners én voor bezoekers. Onze dorpen en voorzieningen moeten goed bereikbaar blijven, maar de drukte en afhankelijkheid van de auto vragen om slimme en duurzame keuzes. D66 zet in op alternatieven voor de auto, met extra aandacht voor scholieren, ouderen en mensen zonder eigen vervoer. Dit doen we met slimme, duurzame en veilige oplossingen. We zorgen dat mensen zich makkelijk kunnen verplaatsen, zonder dat dit ten koste gaat van ons landschap, onze dorpen en onze leefomgeving.

6.1. Fietsen als gezonde en duurzame mobiliteit

- We stimuleren fietsen als dé manier om je te verplaatsen, naar werk, school, sport of recreatie.
- We verbeteren de fietsverkeersveiligheid. Zo verbreden en onderhouden we onze fietspaden, met aandacht voor alle typen fietsen en zorgen we voor veilige fietsroutes naar scholen, zodat kinderen veilig kunnen fietsen.
- We investeren in goede fietsverbindingen met omliggende steden, vooral richting Delft en Maassluis.
- We gaan fietsendiefstal tegen met veilige stallingen, verlichting en samenwerking met politie en sportclubs.
- Fatbikes vragen extra aandacht: meer bewustwording en handhaving vanwege snelheid en onvoorspelbaar rijgedrag.
- We gaan zwerffietsen en scooters actief tegen.
- Onderzoeken of elektrische fietsen opgeladen kunnen worden bij voorzieningen en ontmoetingsplekken.

6.2. Voetgangers

- Iedereen moet veilig te voet door onze dorpen kunnen bewegen. Dit vraagt om toegankelijke trottoirs, goede verlichting en voldoende oversteekplaatsen, maar ook om effectieve (fysieke) en moderne maatregelen en handhaving om het te hard rijden in de woonwijken drastisch te beperken.
- Ook moeten we scheve stoeptegels sneller en structureel rechtzetten, zodat ook ouderen en mensen met een beperking veilig kunnen lopen.

6.3. Openbaar vervoer

- OV in onze gemeente is beperkt maar belangrijk, vooral voor scholieren en ouderen. Daarom willen we een goede verbinding met station Delft, het Reinier de Graaf ziekenhuis, Lentiz College en station Maassluis in stand houden.
- Ook tijdens de werkzaamheden aan de N468 moet het OV in stand blijven.
- Metropoolregio Rotterdam Den Haag stimuleren om regulier OV beter te combineren met doelgroepenvervoer (zoals Wmo-vervoer).
- Bushaltes verbeteren, met overdekte wachtruimtes.

6.4. Spoorverdubbeling Delft-Schiedam

- Investerings in mobiliteit moeten samengaan met investeringen in landschap.
- Een spoorlijn door Midden-Delfland moet:
 - Slank zijn: schoon en recht, zonder hoge fly-overs.
 - Verbindend werken: stad en land samenbrengen.
 - Poreus blijven: groene oost-westverbindingen versterken.
- Midden-Delfland mag niet alleen de lasten dragen. Onze gemeente moet stevig meepraten met Rijk, ProRail en regio om het landschap te beschermen.

6.5. Deelmobiliteit: de laatste kilometers slim geregeld

- Gemeente regelt geen deelfervoer zelf, maar maakt het mogelijk.
- Deelfietsen en deelscooters kunnen OV aanvullen, mits goed georganiseerd en zonder hinder.

6.6. Auto's: het mag een tandje minder

- Auto blijft belangrijk, maar vraagt om bewuste keuzes, zoals:
 - Autoluwe dorpskernen: parkeren aan de randen, ruimte voor fietsers en voetgangers.
 - 30 km/u in de bebouwde kom: veiliger, schoner en stiller.
 - Schoolzones uitbreiden voor veilige routes naar school.
 - Duurzaam vervoer stimuleren: laadpalen behouden en uitbreiden.
- We onderzoeken hoe werknemers in de Harnaschpolder vaker kunnen kiezen voor iets anders dan de auto. Nu nemen de meeste mensen de auto.

6.7. Slimme oplossingen voor knelpunten

- D66 wil graag, in gesprek met andere overheden, laten onderzoeken wat er nodig is om de afwikkeling van verkeer rondom de aansluiting op de A4, A20 en rotonde Woudselaan te verbeteren zonder dat er hiermee sluipverkeer wordt gegenereerd, mét behoud van ons natuurgebied.
- We beschermen de N468 en de dorpskernen tegen overbelasting bij drukte op A4 of A20.
- Geen verbreding van de A4, dat schaadt het landschap en zorgt voor meer verkeer en uitstoot. Wel onderzoek naar het scheiden van lokaal en doorgaand verkeer binnen de bestaande ruimte.
- De gemeente onderzoekt steeds samen met buurgemeenten en de MRDH waar het verkeer niet goed doorstroomt. Zo zorgen ze ervoor dat wegen en woonwijken goed op elkaar afgestemd blijven, mét behoud van ons natuurgebied.
- Oplossingen moeten op de regionale en landelijke agenda komen, mét oog voor landschap en leefbaarheid.

6.8. Concrete verbeteringen

- Kruising Maassluiseweg veiliger maken voor alle verkeersstromen.
- Betere ontsluiting van Schipluiden en aanpak van sluipverkeer A4/A20.
- Veilig maken van kruisingen in Den Hoorn.
- Zo min mogelijk overlast bij aanpak N468 tussen Maasland en Den Hoorn.

7. Ondernemen in het Bijzonder Provinciaal Landschap

D66 wil dat Midden-Delfland investeert in de economie van de toekomst. Ondernemers zijn de motor van onze welvaart. De gemeente neemt een actieve rol om de economie duurzaam en toekomstgericht te sturen.

We zijn trots op ons agrarische cultuurlandschap: een groen gebied midden in de stadse omgeving. Onze agrariërs zorgen voor voedsel én voor het landschap. Ook in de dorpscentra zijn ondernemers onmisbaar voor de leefbaarheid. D66 wil dat de gemeente deze ondernemers ondersteunt — met groene, bereikbare en gezellige dorpskernen.

7.1. Landbouw in balans met natuur

- Kringlooplandbouw, korte ketens en biologisch agrariërs blijven stimuleren.
- Minder chemische middelen, meer plantaardig voedsel en beter dierenwelzijn.
- Slim omgaan met bodem, water, voer en dieren — binnen de grenzen van de aarde.
- Samenwerken met provincie, omliggende gemeenten en de Landschapstafel Midden-Delfland.
- Stad en land blijven verbinden: partners moeten betrokken blijven.
- Jonge agrariërs krijgen ruimte om te vernieuwen en perspectief op een duurzame toekomst.

7.2. Nieuwe keuzes voor nieuwe uitdagingen

- Duidelijkheid en perspectief voor agrariërs, na jaren van uitstel in landelijk beleid.
- Kringlooplandbouw meetbaar maken met duidelijke doelen en indicatoren.
- Ruimte voor korte ketens richting de stad — met zuivel én plantaardige producten.
- Diervriendelijke landbouw: de koe in de wei en de grutto in het veld horen bij elkaar.
- Boerderijen mogen verbreden: met zorg, educatie, recreatie en andere functies die het landschap versterken.

7.3. Recreatie in balans met landschap

- Recreatie draagt bij aan economie én natuur. D66 kiest voor de natuurliefhebber: de fietser, wandelaar, vogelspotter en ruiter.
- Fiets-, wandel- en ruiterspaden worden goed onderhouden, samen met partners.
- Duidelijke bewegwijzering en overzicht van voorzieningen.
- De Maaslandsepoort wordt een herkenbare toegangspoort en gastvrije ontvangstplek.
- Schipluiden groeit met behoud van het karakteristieke dorpsgezicht, zoals de contouren van Kasteel Keenenburg.
- Bed & breakfasts versterken de verbinding tussen stad en land en bieden bezoekers een gastvrije beleving van het weidelandschap.
- D66 vindt het belangrijk om het gebied en lokale producten te promoten. Ook agrariërs, horeca en ondernemers in recreatie krijgen hierbij aandacht.

7.4. Een florerend dorpscentrum

- Aantrekkelijke dorpscentra zorgen voor leven, ontmoeting en verbondenheid.
- Gemeente maakt dorpskernen groener, goed onderhouden en waar mogelijk autoluw — met ruimte voor terrassen.
- Winkels, horeca en lokale dienstverlening houden onze dorpen levendig.
- Gemeente pakt leegstand aan en stimuleert multifunctionele ruimtes waar ontmoeten, ondernemen en voorzieningen samenkomen.

7.5. Iedereen doet mee: werk, integratie en participatie

- Werk is belangrijk, maar niet het enige. Ook vrijwilligerswerk, scholing en maatschappelijke inzet tellen mee.
- Begeleiding en omscholing voor inwoners die (weer) aan het werk willen — met oog voor talent en mogelijkheden.
- Vrijwilligerswerk en maatschappelijke inzet worden gewaardeerd als volwaardige bijdrage.
- Taal en integratie zijn de basis voor nieuwkomers, zodat zij sneller meedoen en zich thuis voelen.
- Samenwerken en werkgelegenheid bieden voor nieuwkomers en statushouders kansen om arbeidstekorten op te lossen.
- Inclusieve werkplekken stimuleren, waar ook mensen met een beperking of afstand tot de arbeidsmarkt kansen krijgen.

D66 kiest voor een Midden-Delfland waar **ondernemen** samengaat met **zorg voor natuur, gemeenschap en toekomst**. Zo blijft onze economie krachtig én lokaal geworteld.

8 Besturen: samen, betrouwbaar, inclusief, weerbaar en duurzaam

D66 is trots op Midden-Delfland. We houden van het open groene landschap en de sterke gemeenschappen waarin iedereen zich thuis kan voelen. Vanuit die kracht werken we aan oplossingen voor de uitdagingen van deze tijd — samen met onze inwoners.

In de afgelopen collegeperiode heeft onze D66- wethouder de menselijke maat centraal gezet in haar beleid. Daarbij liepen we niet weg voor moeilijke keuzes zoals dat het geval was bij het asielzoekerscentrum.

Democratie is voor D66 dé manier om op een respectvolle en constructieve manier tot keuzes te komen. We willen een bestuur dat verbindt, betrouwbaar is, inclusief denkt en duurzaam vooruit kijkt.

8.1. Samen besturen

- Een gemeentebestuur dat samenwerking en verbinding als uitgangspunt neemt.
- Een inclusief en divers samengesteld bestuur waarin iedereen zich vertegenwoordigd voelt.
- Een gemeentelijke organisatie met een inclusief personeelsbeleid en divers personeelsbestand.
- Transparantie, vertrouwen en respect in de samenwerking tussen college, raad en ambtenaren.
- Besluitvorming die recht doet aan de meerderheid én de belangen van minderheden.
- Sterke lokale journalistiek die inwoners informeert en betreft.
- Inwoners actief betrekken bij het democratisch proces, ook jongeren.
- Samenwerking met bibliotheek en onderwijs om interesse in lokale politiek te stimuleren.
- Bij grote uitdagingen zijn we voorstander van regionale samenwerking. Wel moet de controlerende rol van de gemeenteraad daarbij goed geregeld zijn.

8.2. Betrouwbaar en weerbaar bestuur

- Een bestuur dat transparant, deskundig en responsief handelt.
- Geen ruimte voor intimidatie of ondermijning van mensen die werken voor de overheid.
- Vertrouwen in de overheid begint bij duidelijke en begrijpelijke communicatie.
- Dienstverlening op maat, met aandacht voor mensen met een beperking.
- Al inzetten om dienstverlening te verbeteren, onder strikte voorwaarden.

8.3. Weerbare samenleving

- Voorbereid zijn op dreigingen zoals cyberaanvallen of natuurgeweld.
- Gemeente maakt een analyse van de weerbaarheid bij bijvoorbeeld extreme regenval.
- Inzetten op veerkracht van onderop, met sterke sociale netwerken en verbondenheid.
- Inwoners, bedrijven en organisaties moeten in crisissituaties goed voor zichzelf en elkaar kunnen zorgen.

8.4. Duurzaam financieel beleid

- Zorgvuldig en transparant omgaan met geld, met oog voor toekomstige generaties.
- Leges zijn kostendekkend en niet bedoeld als extra inkomstenbron.
- Realistische begrotingen met duidelijke doelen, zodat de gemeenteraad goed kan sturen.
- Burgervriendelijke begrotingen en jaarverslagen die in één oogopslag te begrijpen zijn.
- Iedereen moet weten waarvoor je subsidie kunt krijgen bij de gemeente Midden-Delfland en hoe je die aanvraagt.
- Gemeente steunt de landelijke lobby voor passende Rijksfinanciering voor gemeentelijke taken.

D66